

lipu tempo

nanpa jaki

jan pali

jan Alonola + kije Enki + jan Imi
+ jan Kasape + jan Ke Tami + jan Lapate
+ jan Nalu + jan Penta + jan Polo + jan Tesu
li toki.

jan Alonola + jan Kasape + jan Ke Tami
li alasa e pakala toki.

jan Alonola + jan Ke Tami li sitelen.

jan Simo li sitelen e sitelen sinpin.

jan Kasape li sijelo e lipu.

jan Alonola + jan Sonatan li lawa e kulupu.

♪ o kama pona

lon lipu tempo!
mi wile e ni: lipu
tempo ni li kama tawa
sina la ona li jaki ala.

taso ijo mute li ken
jaki. utala li ken pali
e jaki. jaki lili lon
insa sijelo li ken jaki
e sina kin.

ante la lipu ni
li toki e toki ante
mute e sitelen kin.
toki li jaki ala li pona
tawa mi mute.

ni la o kama sona
e ijo ale o musi
kepeken lipu tempo!

- jan Sonatan

jo

pilin 3 nasin Sijon
li nasin sewi Juta ala a!

4 musi Og
en nimi pi mute lili

sona 6 sitelen nasa
lon nasin Juniko

7 kulupu Kanse la
jan meli li kama ken

8 jaki sijelo ni
li moli nanpa wan

10 toki Lasina
li pona tan seme?

musi 11 ma nasa –
tempo open

12 pini weka

13 tawa o tawa

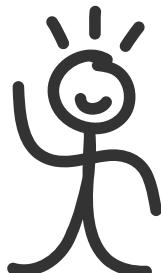
14 wan taso la

14 musi lili

14 jaki anu pona

15 seme li mi

15 kijetesantakalu o

lipu ni li tan kulupu
lipu tempo e.V. ·

kulupu ni li lon ma Aken ·
ona li lon ma Tosi ·

mi pana e lipu ni
lon tempo nanpa 2024 ·

nasin Sijon li nasin sewi Juta ala a!

tan jan Polo

➔ **mi sitelen e lipu lili ni tawa ni:** mi wile toki e ijo suli tawa kulupu. ijo suli li ni: nasin Sijon en nasin sewi Juta li ante mute. tan ni la jan li ken toki e ni: kulupu lawa pi ma Isale li ike mute. taso nasin sewi Juta li ike ala! lon la ma Isale li ike tawa jan mute kin pi nasin sewi Juta. pilin mi la jan lawa Netanjaku pi ma Isale li ike mute. tempo ni la jan mute pi ma Isale li moli la jan mute mute pi ma Pilasin li moli a. jan lili mute kin pi ma Pilasin li moli.

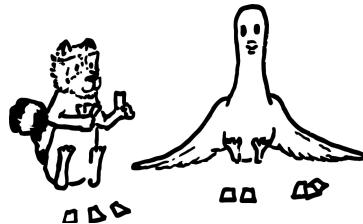
jan Netanjaku en jan poka ona li pali e ni. ona li toki e ni: mi pakala e ma Kasa tawa ni: "mi wile weka e kulupu utala Kamasi". lon la ona li pakala li moli e jan mute pi ike ala e jan lili mute mute. jan lili pi ma Pilasin en kulupu utala Kamasi li sama ala. jan Netanjaku li sona ala. ona li nasa. kin la ona li pakala ala e utala monsuta. ona li pakala e jan pi ike ala li lon e jan mute pi utala monsuta pi tempo kama.

mi pilin e ni: jan Netanjaku o tawa tomo awen pi jan ike. mi pilin e ni kin: lon la ona li jan pi nasin sewi Juta ala tan ni: ona li sona ala e toki lawa pi nasin sewi Juta (pi nasin sewi Jesu kin). toki lawa nanpa luka wan li toki e ni: o moli ala e jan!

pilin mi la ma Isale o weka. ma sin o kama lon. ma sin ni la jan pi ma Pilasin en jan pi nasin Juta o awen lon poka sama. ona o sama! ona o kama jo e ijo sama. sama ma Pesije la ma pi kulupu tu li ken, la ma pi jan Juta pi jan Isilan li ken kin. mi awen lon ma Malasjia. ma ni la jan pi nasin sewi Isilan en jan pi nasin sewi Puta en jan pi nasin sewi Palata en jan pi nasin sewi Jesu li awen lon poka sama. ona li utala ala a! mi wile e ni: utala pi ma Kasa li kama pini. ike la ma Elopa en ma Mewika li pali pi lili ike tawa ni. toki li mute, taso pali li lili. lon la ma Mewika li awen pana e ilo moli mute tawa ma Isale a! ni li ike mute tawa mi. tempo ale la tan li lon ala tawa moli jan a!

musi Og en nimi pi mute lili

tan jan Nalu

→ **tempo open pi toki pona la, ona li toki pi lili**
nanpa wan – ona taso li lon...

jan Ke Tami

...anu seme?

jan pi mute lili li sona e ni: lon la, ijo toki
musi pi lili mute li lon; tempo open pi toki
pona la, ona li tan tempo pini. ona li toki lon
ala, taso ona li sama lili toki.

sike suno nanpa 1995 la jan Ato Kijosi (Aldo
Ghiozzi) li pana e musi Og. ona li seme? lon
la, nimi ni li kalama sama “mu”, tan ni: musi
Og la sina wile toki, taso sina sona ala
e nimi mute. sina weka e nimi la, sina o ken
luka anu mu!

lon musi ni la, sina pali sama jan pi tempo
pini pi weka mute (*ona li jan lon ala, li musi*
taso; pu ala la, sina ken nimi ni e ona: jan
kara¹). taso, jan ni li sama ala jan lon pi
tempo pini weka, li musi taso: ona li lon
poka pi akesi monsuta² li pali e ijo musi
mute li nasa mute.

jan pi musi Og li sona ala e ijo suli mute pi
tempo mi li sona e ijo lili pi tempo pini taso.
suli la, ona li ken ala toki suli li sona ala
e nimi mute. **ona la toki pona li toki suli a!**

musi Og la, jan li ken toki kepeken nimi pi
mute lili a – ona li sona e nimi ni taso:

mi – sina – seli – lape – lupa-kiwen³ –
tawa – kiwen – kasi – jo-e-linja-selo⁴ –
jaki – lili – moku – ijo – telo – pakala –
suli – suno

sina wile toki tawa jan ante la sina
o kepeken nimi ni taso! sina ken ala pana
e sona pona kepeken nimi ni la, sina
o kepeken e tawa luka kin e lukin pi sinpin
sina; anu la sina ken alasa sitelen kepeken
nimi ala anu sina ken mu.

ken la, sina wile moku la, sina wile e ni: sina
en jan pona sina li alasa e soweli. ni la, sina
wile toki e ni tawa jan pona sina:

«mi tu o tawa ma pi kasi suli o alasa
e soweli pi palisa lawa o moku e ona. mi tu
o utala e ona kepeken palisa kiwen: ona
li moli la, mi tu o ken tawa e ona tawa tomo
kiwen mi, li ken seli e ona li ken moku
e ona!»

jan Ke Tami

taso, sina ken ala toki sama ni, tan ni: sina sona ala e nimi! ni la, sina o alasa toki kepeken nimi pi mute lili taso, kepeken luka sina kin.

sina ken toki sama ni:

mi sina tawa kasi pakala ijo moku!

[wile la, sina o pana e luka sina tawa ma kasi; sina o pana e luka lon lawa sina sama palisa lawa; sina o mu sama soweli pi palisa lawa]

kasi kiwen pakala ijo!

[wile la, sina o tawa e luka sina sama ni: sina utala e ijo kepeken palisa suli]

mi sina tawa ijo lupa! seli ijo! moku ijo!

[wile la, sina o pana e luka sina tawa tomo kiwen, o tawa e palisa luka sama seli, o pana e ona tawa uta sina]

ni ali li pilin nasa musi mute, a a! kin la, sina musi ni kepeken nimi pi toki pona la ni li ike suli ala, tan ni: toki Inli en toki suli ante la nimi wan li jo e kon lili, toki pona la nimi wan li jo e kon suli. ni la, nimi pi nanpa lili kin li ken wawa a.

tenpo tu wan la jan Ato Kijosi en jan Wapin Lose li pana e musi Og:

- 1995 – musi “Og” tan jan Ato Kijosi (Aldo Ghiozzi)

- 2000 – musi “ma Og” (toki Inli la, Land of Og) tan jan Ato Kijosi

- 2007 – musi “Og tan anpa ma” (toki inli la, Og: Unearthed Edition) tan jan Wapin Lose (Robin D Laws)

sina ken lukin e sona e toki pi musi Og lon lipu ni (kepeken toki Inli):

<https://index.rpg.net/display-entry.phtml?mainid=3984>

I

¹ ijo “kana” li lon ma ala; ona li lon toki taso anu lipu taso anu sitelen taso anu lawa taso anu musi taso.

² akesi monsuta li waso akesi ma pi tempo pini pi weka mute suli; lon la ona li lon ala poka pi jan pi tempo pini. jan ni kin la, ona li lon tempo pini pi weka mute a.

³ lupa lon insa poka pi nena suli; toki ante la, ni li ken nimi wan. sina wile musi kepeken toki pona la sina ken kepeken nimi “lupa” anu nimi “tomo”.

⁴ toki ante la, ni li ken nimi wan. sina wile musi kepeken toki pona la, ken la sina ken kepeken nimi “ko” anu nimi “linja”.

sitelen NASA lon nasin Juniko¹

tan kije Enki

jan Alonola

→ **nasin Juniko li open lon tempo sike nanpa 1991** (nasin nanpa pona la #LLLTTAMMMMLLW). nasin 1.0.0 la ona li jo e sitelen 7129 (MMMLLWAMLTT) taso. tempo li kama la, jan pali pi nasin Juniko li awen pana e sitelen sin. nasin 15.1 li nasin sin la ona li jo e sitelen 149 813 (LLTTAMMMMLLTLWALLTW) a! mute anu seme? lipu ni la, mi toki e sitelen pi nasa mute lon nasin Juniko a.

sitelen O pi oko mute

tomo sewi pi nasin Jesu la, ma li lon kulupu toki Lojanki li kepeken e toki Lojanki². sitelen ni li lukin sama oko luka luka. ona li lon nasin Juniko tan ni taso: ona li lon lipu majuna³ a, jan li kepeken e ona lon tempo wan taso. nasin kepeken ona li lon nimi tu ni: “серифими многочиитий” (*serafimi mnogochitii*). toki pona la, nimi ni li “jan sewi sewi pi oko mute”⁴. linja ilo mute la sitelen ni li jo e oko luka tu taso. taso ni li tan pakala pi nasin Juniko.

sitelen O oko ante li lon kin, taso ona li musi ala. ona li jo e oko wan taso anu oko tu taso.

moku linja Pijanpijanmijen

toki Sonko la moku linja ni (面 biángbiángmiàn) li jo e sitelen Kansi pi linja mute. sitelen ni li ken jo e nasin sitelen ante, taso ona ale li pimeja a. sina ken lukin e sitelen pi moku ni lon ni a! sitelen ni li jo e linja 58 (MMLLTW; lon toki Sonko pi linja mute) anu linja 42 (MMT; lon toki Sonko pi linja lili).

ijo Tawito anu ijo Ototo

toki Nijon la sitelen pi toki Sonko li lon kin. sitelen ni li jo e nasin sitelen tu: nasin nanpa wan la, nimi “ko sewi” (糸) li lon sewi pi nimi “akesi suli” (糸). nasin toki ona li “たいと” (taito). nasin ante la, nimi “ko sewi” li lon sewi li lon poka a pi nimi “akesi suli”. nasin toki ona li “だいと” (daito) anu “おとど” (otodo). jan mute li toki e ni: nanpa linja la sitelen ni li suli nanpa wan.

nasin sitelen tawa pkoi pini suli walo tan sewi

sitelen ↗ li musi ala. taso nimi ona li musi. toki Inli la, nimi ona li PRESENTATION FORM FOR VERTICAL RIGHT WHITE LENTICULAR BRAKCET. nimi pini lon nimi ni li pakala: ona o “bracket” o “brakcet” ala.

sitelen pi kon moli
 tempo pini la, ma Nijon li jo e nasin nanpa ante. nasin ni li JIS X 0208. ona li jo e sitelen pi toki Nijon e sitelen pi toki ante. taso sitelen 12 (LLT) lon nasin nanpa ni li nasa tan ijo wan sama: jan ala li sona e tan ona. toki Nijon la ona li “幽靈文字” (yūrei moji, “sitelen pi kon moli”). sitelen ale pi kon moli li ni: 墙; 壁; 壁; 翅; 翅; 檻; 檻; 祀; 門; 驚.

leko lon poka pi linja alasa anpa
 pini la, mi wile pana e sitelen wan ante tawa sina: sitelen ⠄ (RIGHT ANGLE WITH DOWNWARDS ZIGZAG ARROW, anu

“angzarr”) li... jan ala li sona a! sina ken kepeken e ni lon nasin wile sina. ni la, mi pali e nimi sin tawa nimi ni: lekanpa!⁵

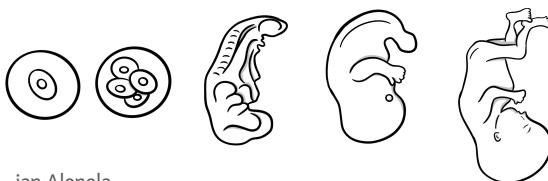
kulupu Kanse la jan meli li kama ken

tan jan Kasape

→ **jan li kama unpa** li kama jo insa e jan pi lili a li wile e ona ala la seme li ken · kulupu mute la jan ni li moli e jo ona la kulupu li wile pali e pali ike tawa ona · taso kulupu Kanse li sin e wile ona · jan li wile moli e jo ona la kulupu li ken e ni

lon ali li pali ala e pali ike tawa ona tan ni · kulupu li kama toki e ni · jan mute li kama pilin pona tan ni ·

kulupu lili Kanse la jan pi wawa ali li toki e ni : lon kulupu suli kin la jan jo o ken pali e pali sama lon ali ·

jan Alonola

jaki sijelo ni li moli nanpa wan

tan jan Ke Tami

→ o pilin. ijo lili li tawa insa pi sijelo sina. ni li lon tempo ale a. taso sijelo sina li ken utala e ona li ken weka pona e ona. ona li kama ken ala ni la ni li ken kama ike. ijo lili li ken ike e sijelo sina li ken pakala e insa sijelo li ken moli e sina. sina sona e ni.

taso ijo jaki tu li ike sama ala jaki ante. ona tu li moli e jan pi mute suli a. ona nanpa wan li sin lon tempo sike poka li tawa ma ale. sina sona e ona. sina len e uta sina tan ona. sina awen lon tomo tan ona. ona li ike suli tan seme – mi utala e ona la utala li sin taso. utala li awen anpa e ike ona, li wile e tempo.

taso jaki nanpa tu li sin ala. sin ala aaa. ona li tan tempo weka. lipu en sitelen toki li kama ijo sin la ona li sin ala. ale tempo la jaki ni li moli wawa nanpa wan. utala ale li moli pi wawa ni ala lon ale tempo.

ijo pi jaki ike ni li lon sijelo la ona li wile kama mute. ijo li mute lon sijelo la ni li ike – sijelo li wile utala e ijo jaki la ni li seli ike e sijelo e ijo sijelo li pakala e ijo sijelo li moli e ijo sijelo – kin la, ijo jaki li moku e moku pi ijo sijelo la ijo sijelo li ken ala moku li moli. suli la, jaki ni li mute lon poki insa kon. ona li ken lon ijo sijelo ante, taso ona li lon poki

kon la kon li ken pana e ijo jaki tawa jan ante e jaki tawa sijelo pi jan ante. mute li suli ike la poki kon li kama pakala mute. ni la jan li ken ala moku pona e kon li kama wile lape mute li kama moli lon tempo. ike a. taso telo sijelo anu len anu selo li pana ala e ijo jaki sama kon. kon li tawa wawa la ijo ike li jaki e sijelo la ni taso li ken pana e ijo jaki tawa jan ante.

jaki ni li ken nasa tempo. ijo ike li kama lon sijelo la ijo li ken jaki e sijelo lon tempo poka, li ken jaki lon tempo sike kama mute. ijo ike li jo e selo pi ko awen la sijelo li ken ala utala pona e ona. tan ni la, sijelo li pana e lipu walo tawa ijo ike. lipu walo li mute la lipu li ken kama poki kiwen tawa ijo ike li awen e ijo lon insa. poki ni li kiwen pi nimi Tupeku la nimi pi ijo ike en nimi jaki li Tupekulosi. ijo ike ale li awen lon poki la sijelo li kama ala jaki.

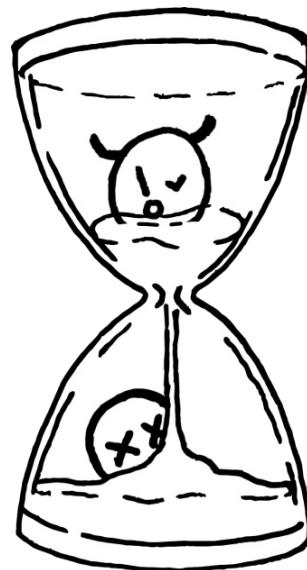
nasa tempo ante la, selo ko pi ijo ike li wile e tempo. ijo jaki ni pi selo ko li wile kama mute la ona li sama ala ijo jaki ante. jaki ante la jan poka li kama jaki lon tempo poka la jan alasa li ken sona pona e nasin pi tawa jaki. taso jaki ni pi nasa tempo la jan alasa en jan poka li ken ala sona pona sama.

a, ni ale li ike. jan mute li moli tan ona. kulupu li ken ala utala e jaki la jaki li mama pi ike suli. a. taso kulupu li ken a utala. jan sona li sona pali e moku nasa pi weka jaki. jan alasa li sona oko e sijelo jaki kepeken ilo oko. jan pi sijelo jaki li wile weka e jaki tan sijelo. taso ilo oko pona en moku nasa pona li lon ala ma pi sijelo jaki. sijelo jaki li lon ala ma pi ilo pona li lon ala ma pi moku nasa. kulupu li ken utala e jaki lon ma ale, li utala ala e jaki lon ma ale. utala ala ni la, ike suli li tan ala jaki, li tan kulupu, li tan mi ale a. mi ken weka e jaki ni pi moli nanpa wan a. taso ni li ken pali suli la mi ni ala. mi o ni.

seme li ken? moku pi lili ike en jaki ante en ilo oko ala en moku nasa ala li suli wawa a e ken moli. jaki moli li suli lon ma pi moku lili, lon ma pi jaki ante, lon ma pi ilo oko ala, lon ma pi moku nasa ala. mi wile ante e ona ale a. taso mute moku en weka pi jaki ante li wile e tempo e ijo mute. ilo en moku nasa li wile e ijo wan taso – mani. jaki moli li lon ma pi mani lili. mani la, ijo tu li suli. nanpa wan la, mani o tawa ma pi jaki ike. kin la, mi wile e ijo pi wawa sin la mani o tawa sona ilo. jaki li lon ala ma mani la ma mani li pali ala e ilo sin. nanpa tu la mani ilo en mani pi moku nasa o kama lili. a, mani li ken a kama lili. o sona –

kulupu esun Tanake (Danaher) li lawa e ilo oko sin li wile e mani lon ona. ilo oko pi tempo ante li ken ala sona e lon jaki lon tempo ale. taso ilo sin li wawa li ken sona pona li ken sona e ni kin: moku seme pi weka jaki li ken pona wawa lon jaki pi nasin

ni. kulupu esun li ken wile e mani lili. taso ona li wile e mani pi mute ike. jan mute a li sona ala e lon jaki e nasin pona li kama moli li moku e moku nasa kin pi wile ala.

jan Ke Tami

open la kulupu wile li toki tawa ona. ona li toki ike tawa kulupu wile. kulupu li toki wawa tawa ona li toki e ike ona. kulupu esun li kama ante lili e nasin mani lon ilo ona. taso ante lili o ante suli. mi en jan ante mute li awen toki wawa li ken toki utala lon ike ona li ken toki suwi lon ante ona.

a, mi ken wile toki e ijo ante mute. nasin pana en nasin pi oko sijelo o kama ante. nasin pi kulupu esun en nasin mani o pakala. taso open la mi ken ante e nasin pi wile kulupu.

toki Lasina li pona tan seme?

tan jan Imi

→ **tempo pini lili la**, mi open kama sona e toki Lasina. ni la, jan mute li wile sona e ni: sina kama sona e toki ni tan seme? toki Lasina li moli! ni li lon. taso toki Lasina li awen pona tawa jan ale. ni li tan seme? lipu ni la, mi wile toki e ni.

ken suli la, sina sona e ni:
jan li toki e toki Lasina
lon tempo pini suli. taso
ken la, sina sona ala e ni:
jan li pini ala kepeken
toki Lasina. jan li sitelen
kepeken ona lon tempo pi
suli mute! ni la, sina
kama sona e toki Lasina
la, sina ken lukin e lipu pi
tempo ante mute. ken suli
la, sina kama sona e toki
Lasina la, sina kama pilin
e ni: sina jan pi tempo
pini! ni li lon kin: sina
sitelen kepeken toki

Lasina lon tempo ni la, jan pi tempo kama
suli li ken lukin e ona tan ni: toki Lasina
li ante ala! (taso la, nimi sin li lon toki
Lasina. sina ken toki e ijo sin kepeken toki
Lasina. kin la, jan tonsi li ken toki e tonsi
ona kepeken toki Lasina!)

ijo pona li ni: sina kama sona e toki Lasina
la, ona li wawa e sona sina. ni li tan ni: toki
Lasina li suli mute li wile e lawa wawa. ni la

jan Ke Tami

sina kama sona e ona la, ona li wawa e lawa
sina e sona sina! kin la, nimi mute pi toki
mute li kama tan toki Lasina. ni la, sina
sona e toki Lasina la, sina ken sona pona
e toki ante. ken la, sina sona e ni:
nimi “pona” li kama tan nimi pi toki Lasina
(bona). nimi “tomo” la, ni li lon kin
(domus)!

mi pilin e ijo nasa: toki Lasina li ken toki pi
ma ale. ni li tan seme? tan nanpa wan li ni:

jan li sitelen kepeken ona lon
tempo suli. ni la, lipu mute
li kepeken toki Lasina. kin la,
jan li sona pona e nasin pi
kama sona pi toki Lasina. ni
la, ona li ken pana e sona
kepeken nasin pona! tan
nanpa tu la, toki Lasina li jo
ala e ma. ni la, ma ala li ken
toki e ni: toki ni li toki mi! taso
la, sina wile kama sona e toki
Lasina la, ni li wile e tempo
mute. kin la, toki Lasina
li pona tawa jan pi ma Elopa.
ken la, ni li lon ala tawa jan pi
ma ante. taso la, toki ala pi
ma ale li pona ale.

pini la, toki Lasina li pona mute tan ijo
mute. ona li pona mute tawa mi. ken la,
sina kama sona e ona la, sina kama sona
e ni: ona li pona mute tawa sina kin! sina
kama sona e toki Lasina la, sina ken kama
sona e ijo mute. ken la, sina kama wile sona
e toki ante pi sin ala!

Valete, amici et amicae! (o tawa pona, jan
pona o)

ma NASA – tempo open

tan jan Alonola

tempo telo

→ tempo pini mute la, telo taso li lon. jan sewi telo li lawa e telo suli ni. taso telo taso li ike la, jan sewi telo li pali e kala, e kasi. kala suli li lon, li lon selo telo la, monsi ona li lon telo ala. monsi ona la, kala ma en kasi ma li lon. jan sewi telo li lukin e monsi, li pilin ike tan ni: monsi pi kala suli li lon telo ala. telo ala la, ona li ken ala lawa. jan sewi telo li kalama li pakala, li tu: jan sewi telo en jan sewi ma.

tempo ma

ni li tempo open pi tempo ma. jan sewi ma li lukin e monsi pi kala suli la, ona li pilin pona. ona li suli e kala, li kiwen e kala. kala kiwen li kala ala, li ma. ma la, jan sewi ma li pali e akesi, e soweli, e pipi, e kasi sin.

tempo sewi

jan sewi telo li pilin ike tan jan sewi ma. jan sewi telo li wile e ni: telo li lon ma. ni la, ona li pali e kon telo. kon telo li lon sewi, li tawa anpa lon tempo mute. ni li pona tawa jan sewi telo. taso ni li ike ala tawa jan sewi ma tan ni: telo tan sewi li pona tawa kasi ma.

nanpa tu la, jan sewi telo li wile lawa e kon telo sin. ni la, ona li ante e kala: ona li pana e ilo pi tawa kon tawa kala. kala li ken tawa sewi kepeken ilo ni. tempo kama la, kala ni li jo e nimi waso.

tempo ike

tempo mute la, jan sewi tu li utala ala, li pona. taso tempo wan la, jan sewi ike li kama. jan sewi ike ni li ken ante e seli, e suno. ona li weka e suno, li lete e telo, li seli e ma. ni la, moli mute li lon. ni la, jan sewi pona tu li kulupu, li utala e jan sewi ike. taso jan sewi ike li lili ala, li jo e wawa mute.

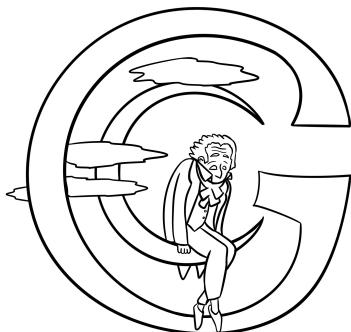
jan sewi pona tu taso li ken ala weka e jan sewi ike. ni la, jan sewi pona tu li pali e jan sewi lili sin mute. jan sewi pona ale li pok e jan sewi ike, li tu e ona. taso ona li ken ala weka e jan sewi ike. ona li pok e taso. ni la, tempo pimeja en tempo suno li lon; tempo seli en tempo lete li lon; ma seli en ma lete li lon.

tempo jan

jan sewi lili li kama mute. tempo ni la, ona li sewi ala, li sewi lili taso. ona li lon ma, lon telo, lon sewi, li ante mute. tempo ni la, jan ni li jan taso. jan ni li pali e tomo, e ilo, e kasi. tempo ni la, pona en ike li lon poka ona.

pini weka

tan jan Nalu

jan Loli² en jan Alonola

→ jan Jakomo Lopate¹ li jan pi toki musi
li jan pi nasin lawa kin tan ma Italija. pali
ona la, sona pi jan ali la, toki musi ni li suli.

jan Jakomo li tan ma tomo lili; lon poka ona
la nena li lon. tempo mute la, jan Jakomo
li wile weka e pilin ike ona la ona li tawa
sewi nena li awen lon ni.

pini weka

tempo ali la mi olin e nena ni
e sinpin kasi ni: tan nasin mute la
ona li len e lukin tawa weka.
taso mi anpa la mi oko insa
ijo ali ni lon monsi sinpin:
e ma pi pini ala, e pona suli,
e kalama ala sewi; a, mi pilin
monsuta lili kin. mi kute e kalama
pi tawa kon lon kasi la mi sama
e kalama ala ni e kalama kasi:
mi lukin insa e tempo ali suli
e tempo pini moli e tempo ni lon
e kalama ona. ni la lawa mi
li insa e telo pi suli ni sewi:
telo ni li anpa e mi la ni li suwi.

¶

– *jan Jakomo Lopate, 1818 anu 1819*

¹ Giacomo Leopardi, 1798–1837

² Eleonora “Lori” Lucchesi, 1939–2024

tawa o tawa

tan jan Penta

→ mi pakala taso •

seme?

sina sona •

pakala taso li mi •

sina ni tan seme?

mi ni tan ale •

ale li ike, a •

o pini e powe sina •

mi ken ala •

mi toki e lon taso, e lon ike •

taso ona li ike seme?

a •

mi suli ala lon sina •

sina wile e sona sin taso •

tan seme la mi o wile e sona ala?

a •

mi toki ala e ni!

sona taso li ken •

taso sona o lili lon toki ni pi mi tu •

o ni tan seme?

ona li tan ni : mi wile e pona kama ala!

mi wile toki taso e ike •

mi la ni li pona •

mi pona tan ni •

taso mi pakala tan ijo ante •

mi sona •

mi wile moli •

ni li pona •

ijo ike li jaki e lawa mi •

ni li pona •

mi wile ala lon •

ni li pona mute •

sina toki ike tan seme?

a!

sona li weka la ni li nasin ken taso •

sina pana ala e suli •

ni la mi o pilin pona tawa sina

kepeken seme?

a!

taso mi ken ala •

mi ken ala lukin e ona •

sina pilin monsuta la

mi tu li ken lukin lon tempo sama •

aaaa!

pona!

sina wile sona anu seme?

mi o pana!

mi pona ala lon tomo sona mi •

mi jo ala e jan pona lon tomo sona •

mi ike tawa jan pi pana sona •

mi sona ala e ijo sin ale •

kulupu mama mi li weka tan mi •

soweli mi li weka tan mi •

tomo ni la mi wan taso •

tomo ni la mi pona ala •

ni la apeja li mi •

apeja li mi!

a!

jan li olin pakala e mi, li pakala e mi •

wan taso la

tan jan Lapate

¹ sama toki ni pi
jan Petaka:
Solo e pensoso

wan taso¹
wan taso la, mi toki insa
e suli; ma weka la, mi
nanpa e tawa noka mi;
mi wile ala oko e sitelen ante noka.
pilin pona li weka; lon sinpin mi la,
jan ale li ken lukin e seli insa mi.
mi la, len ante ala li lon: mi
o weka, o wan taso a!
tempo ni la, nena suli en telo tawa
en ma pimeja pi kasi suli li sona
e lon mi, e lon len mi.
taso nasin weka ale la, olin li
alasa e mi, li toki tawa mi; kin la,
mi toki tawa olin a!

musi lili

tan jan Tesu

Λ + *
□ Δ ○○
> Δ X
□ ⊕ -
□ △△△
SS > lɔl
⊕ ϖ v
❖ △ +
ϖ ⊗ ||
⊗ > I
⊕ ⊙ >
⊓ > g
□ w | -
□ . % □
SS △ |||
⌚ ⊚)
Q > ö
»⊗Δ
* V !
≈ △ |||
+ □ |||

jaki anu pona

tan jan Alonola

mi wile esun e len noka
taso mi jo ala e mani a
mi tawa esun pi sin ala
alasa esun o open a

len ni li lukin pona tawa mi
taso lupa li lon, ni li jaki
len ante li laso pimeja, pona!
taso soweli lili li lon insa

len ni li jaki, len ante kin
taso mi oko e len sin
len li jaki ala tawa mi
mi kama jo e len ni

jan Alonola

seme li mi

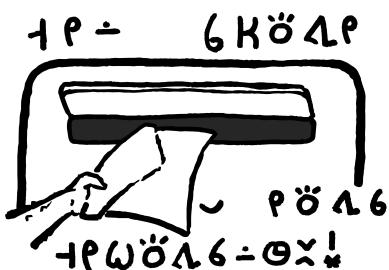
tan jan Alonola

= jan ale li lon insa mi
 lon tempo kama anu pini
 mi jo e sinpin e lupa
 jan sona li pali lon insa
 mi la jan li kama sona
 mi la jan li pana sona
 sona nanpa en sona toki
 sona pilin en sona kasi
 ken la sona li sona jaki
 ken la mi ike tawa jan lili
 ken la nasin mi li nasa
 taso mi wile pana e sona

kijetesantakalu o

tan jan Ke Tami

FAQ

ISSN 2752-4639

977 2752 463 00 6

♪ Hello! You're looking at *lipu tempo*, a magazine written in Toki Pona. Maybe you're new and want to know more about this language. Great! This page hopes to answer some of your questions.

What is Toki Pona?

Toki Pona is an elegant minimal language. It was created by the Canadian linguist Sonja Lang in 2001. It has only got 14 letters and about 130 words.

Why would I learn Toki Pona?

Despite how tiny the language is, it is still possible to describe any concept with it. This might fascinate you. Maybe you just want to take a break from the complex world we live in. Or perhaps you just want to talk to your friends without others knowing what you're saying.

How can I learn Toki Pona, and where can I use it?

There is the official book: *Toki Pona: The Language of Good* by Sonja Lang. It teaches how to use Toki Pona. Sonja made a *Toki Pona Dictionary* too. There are also several free online courses. You can find Toki Pona groups and learning resources on tokipona.org, the official website, as well as on our own website: liputenpo.org.

Do you want to contribute? That's great! You can join us on liputenpo.org. We communicate in a Discord server.

sina wile pali tawa lipu tempo la
o tawa lipu liputenpo.org · lon
ona la sina ken tawa ma mi · jan
pali li toki lon ona · sina kama
lon kulupu la ni li pona a ·

All text and images in this document are licenced under a **CC BY-SA 4.0** licence, unless indicated otherwise.

sina wile pana anu ante e ijo pi
lipu ni la o lon nasin · nimi nasin
li lon poka pi ijo ni la o lon ona ·
tawa ijo ali ante pi lipu ni la
o lon nasin **CC BY-SA 4.0** ·